

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET

N:r 3. 15 jan.

N:r 3. 5 årg. 1927

Tidevarvet N:r 3

Det börjar åter: Riksdagen är öppnad, trontalet är hållet och Vår Rikshushållning framlagd i statsverkspropositionen.

*

I Vad som kan hända, vår ledande artikel, framlägger Elisabeth Nilsson ett kommunalbeslut i Malmö och dess innebörd.

*

Vi mena allvar av Elisabeth Tamm.

*

Studien över Den nya skolan och den gamla av Honorine Hermelin avslutas i detta nummer.

*

Änjo ett yrkande på ny utredning i lösdrivarfrågan har framförts av hovrättsrådet Viktor Petren.

*

Omkring Eva Andéns Tankeställare inför äktenskapet har uppstått en stor diskussion, vilken refereras för Tidevarvets läsare.

*

Tidevarvets korrespondent framlägger i Vår värld sina erfarenheter från fredsveckan i Göteborg.

Salong

för Klänningar, Dräkter o. Kappor

JEANNA HELLMER

Biblioteksgatan 11, 3 tr.
Sturepalatset.

Norr 2863

Rusta upp och laga

Vår- och Sommarkläder m. m. hos LAPPCENTRALEN, som ger arbete åt döva kvinnor. Atelier Kungsholmsgat. 30. N. 160 03. Inlämningsställen: Sv. föreningen f. dövas väl, Smålandsg. 20, 10-12 f. m., samt sybehörsaffärerna Flemingg. 7, Stureg. 48 och Alviksvägen 107, Appelvikens.

Hostolbröstkaramell finnes överallt

ANTOINETTE W. NORDINGS

Eau de Cologne

Vi ändra sorgklänningar på dagen!

Allt det senaste Sorghattar och sorgslöjor

Leja-Magasinet

Stockholm

Det börjar åter.

Den sorgmodiga inledningen till den sorgmodiga akt, som kallas riksdag, har ägt rum för år 1927. Sorgmodigt — ty förspelet är en yttre högtidlighet med viss pomp och ståt, en kvarleva från flydda tider — eftersom spelet är den yttre avspeglings av det levande livet, utan högtidlighet, pomp och ståt och utan ens ett skimmer av gången storhet, men likväl grundläggande för framtida dagar.

Tiden går sin bana. Vi anteckna nu blott några intryck av det s. k. trontalet.

Beträffande det utrikespolitiska innehåll må särskilt framhållas det glädjande i de förbehållslösa skiljedomsavtal med Danmark och Finland, som under det förflutna året ratificerats och ett dylikt med Norge, som vi hoppas snart kommer att av stortinget godkännas. Att liknande förhandlingar inletts med andra främmande makter måste också framkalla vår livliga anslutning. Det är ett led i arbetet för fredens förverkligande. — Samarbete med Nordens länder har även ägt rum genom utarbetande av förslag till försäkringsavtal, som skall befästa den nordiska

rättsgemenskapen, ett förslag, som skall föreläggas 1927 års riksdag.

För övrigt! Vilka frågor bebäddas? Alltjämt en ny arrendelag för att trygga arrendatorernas ställning. Och en ny lag att förebygga vanhävd. Det kan behövas, i all synnerhet om det förra lagförslaget går igenom. Men när skall förslag till lag framläggas att trygga och hävda jordens rätt, oberoende av tillfälliga människor, som på grund av en viss slentrian ibland kallas ägare, ibland brukare, ibland arbetare. Somliga förflytta sina förhoppningar om något i detta livet oppnåeligt till en annan värld. Men finns där manne någon jord?

Nyodlingar och betesförbättringar skola uppmuntras och statsbidrag lämnas till utdikning av försumpade marker. Ett nyttigt ändamål! Man skulle bara önska, att sådant statsbidrag lämnades till utdikning av försumpade marker inom andra områden än rörande jord. Kanske blir lagen också av sådan lydelse, att den kan tolkas i dylik mening.

Den kungliga propositionen för främjande av arbetsfreden, kommer

i varje fall icke att främja riksdagens arbetsfred, kanske måste den rent av få lov att indragas för fredens bevarande.

Även förslagen till flotta och militär komma givetvis, som naturligt är, att vålla strid.

Med oro för utgången hör man, att skolfrågan och kommunalskattefrågan skola upptagas av denna riksdag. Den ena gäller hela vårt folks fostran. Är riksdagen rätt forrum att bestämma härom? Den andra gäller folkets och samhällets möjlighet att existera. Skall partipolitiken avgöra detta?

Bland det man saknar befinner sig en kungl. proposition med anledning av Frisinnade Kvinnors Verkställande Utskotts hemställan beträffande lösdrivarlagen. Men den kanske kommer bland de propositioner, som för rikets väl och säkerhet få avlämnas efter laga tid.

Slutligen löftet om att försöka ej höja skatterna eller öka statsskulden. Mätte försöket lyckas!

Och mätte en högre makt skydda och bevara vårt fosterland!

Sagor.

Långt bort i skogen, gömd i klyftan mellan bergknallarna och mitt ibland stenmoran ligger Vindskackeby, den lilla trollbyn, där dörrarna hänga snett, där skorstenarna luta på taken och allt är grått och krokigt. Där sopar aldrig en kvast, där är aldrig någon som skurar, och smutsigt och slarvigt är det på gatorna. Men trollen, som bo där, reda sig ändå. I Vindskackeby finnas nämligen alla de olika trolldoktorerna, som var och en hittat på det bästa sättet att bota trollens sjukdomar och skavanker. Där finns styldoktorn, som går på styltor för att slippa undan gatornas smuts. Och där bor glasögondoktorn, som ordinerar röda glasögon, därför att de komma den grå byn att se sig vackert rosenröd — och skygg-lapptrölet, som med skyggglappar för ögonen lyckas att se bara rakt mot målet utan att förvillas eller skrämmas av något.

Det kan nog hända, att man i verkligheten ibland tycker, att man lever i ett riktigt Vindskackeby, fastän man inte vet, att det finns ett så nätt namn på det. Världen kan förvisso te sig "avig och vrängd" och nog ville vi då gärna klättra upp på stultor eller sätta skyggglappar på för att kunna glömma bort det fula och det som är fel. Men det är inte så bra att göra det i verkligheten.

Det är Elsa Beskow, som berättat sagan om Vindskackeby i sin nya sagbok, Kistan på herrgårdsvinden. Man förstår, hur världen för henne myllrar av sagor, av fina och trolska små väsen. Möblerna ha trevliga ansikten och utföra troget sina självvalda uppgifter som bokhyllor, moraklockor eller barnkammarbord. Trädgården är full av talande och lekande små blomsterbarn, och i skogen ligger trollungarna på magen i blåbärriset.

Det är det roliga med riktigt äkta sagor, att de kunna säga så bra saker, utan att man behöver tycka att man blir överhövan undervisad. Man får i stället uppleva nöjet av ett igenkännande, av upptäckten att så som det är hos oss, så är det ofta också i sagovärlden. Men i den världen är man mera oförvillad av allt det, som hos oss skymmer och stör. Man ser det vackra och hör det fina med ofördärvade sinnen. Den känsla för vad som är rätt, som i verkligheten så ofta blir förtryckt av vad som är möjligt eller lämpligt eller passande, får i sagan sin rätta plats. Det är därför så läskande att ibland förnöja sig med sagor. Man kan vara alldeles trygg för att det kommer att gå som det skall gå.

Elsa Beskow kan berätta sagor. Hon behöver aldrig anstränga sig för att tala om dem, så att de skola passa för barn. Hennes sagor äro av sig själva lika förståndiga, lika cöta och lustiga som barn äro, om man inte gör sig till med dem. Man skrattar lika av hjärtat förtjust åt hennes lustiga ord och tankegångar, som man gör åt barn, som man tycker om.

Man blir också genom sagorna visad på allt det sagolika och trolska som finns runt omkring. Gossen April, som leker och skojar med blommorna, det lilla skogsrädet Mick-Mi, som kan sy i mänsken, det är roligt att känna dem och att veta hur vackra de äro. Det kan till och med vara en tröst att ibland få kalla vår bakvända värld för Vindskackeby. Abu Casem.

LÄREDER STENOGRAFI

(Melins system)

och

MASKINSKRIVNING

(Touchsystem)

Nya kurser börja denna o. nästa vecka.

Remington Institutet,

Hamngatan 32. — Norr 98 11

VÅR VÄRLD.

Upplysningsdagar i Göteborg.

Den upplysningskurs, som Göteborgsföreningen av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet anordnat i Göteborg den 6-9 jan. var förvisso ingen spårlost försvinnande episod, som passerade utan att innebära mer för sina deltagare än några — må vara underhållande, men snart glömda föreläsningstimmar. Den gav genom nya impulser och ökade kunskaper ny kraft åt den fredsvilja, som redan fanns, och väckte tankar hos dem, som ännu inte fattat sin ståndpunkt.

Kursen avsåg att uppta till behandling och belysa frågor som ha betydelse för skapandet av fred och samförstånd mellan folken. Programmet mångsidighet visade bäst, vilken oändlig mängd av faktorer som måste tas med i räkningen, om man vill lära känna förutsättningarna för fredligt samarbete. På hur många punkter kräves det inte öppna ögon i arbetet på att avskaffa kriget som den enda möjliga formen för uppgörelse mellan nationerna!

Religiösa, ekonomiska, geografiska problem, rasernas inbördes värdesättning, praktiskt arbete för fredstankens utbredande — på dessa och flera områden fick man genom föredragen en fast utgångspunkt för måhända famlande åsikter. På ett förträffligt sätt hade kursens anordnare lyckats att ge rum för föredrag av det mest skilda slag, som från olika håll belyste frågan. Tillslutningen till så gott som samtliga föredrag var också glädjande stor.

Religioner som enande eller sönderande makt.

Inledningsanförandet hölls av d:r Poul Bjerre och visade de vidaste marker för fredstankens utveckling. D:r Bjerre framhöll hur de mellanfolkliga uppgörelserna vid nya tidens början skedde under form av religionskrig. För oss tycks det underligt att religiösa idéer kunnat vara drivkraften till väldiga krig. Men om vi skärskåda vår tid i världskrigets belysning, skola vi finna att skillnaden inte är så stor. Visserligen hade kriget till en början karaktären av en kamp om platsen i solen. Men det blev snart en strid om principer. Å ena sidan stod tysk kaiserism, å den andra demokratiska idéer. Särskilt tydligt märktes denna förändring av krigets karaktär när Amerika kom med. Frankrike hade givit Amerika dess demokratiska ideal. Med religiös entusiasm ville nu Amerika hjälpa Frankrike, och säkerligen trodde det amerikanska folket att dess insats var av världsomfattande betydelse. Man ger inte sitt liv för vad som inte är mera värt än livet. Religionen är därför en stark makt i krig. Men kunna inte gränserna mellan de olika religionerna utplånas? I själva verket finns bara en religion — längtan att förverkliga evigheten i människornas hjärtan, att underordna sig något större, att komma ut över timlighetens gränser. Alla religioner äro bara sekter inom denna urreligion. För fredens främjande fordras att sektgränserna sprängas. Den ekumeniska rörelsen skärper motsatserna mellan katolskt och protestantiskt och kan sålunda vålla nya krig. Låt oss i stället rikta uppmärksamheten på det som enar och så i religionen få en grund

för den enhet som fredsvännerna eftersträva.

Kampen mellan raserna.

En annan fråga av den mest genomgripande betydelse är problemet om de olika rasernas företrädesrättigheter, särskilt den vita rasens överhöghet gentemot de färgade.

I sitt föredrag om Fjärran Österns problem gav borgmästar Lindhagen en framställning av motsättningarna mellan Öster- och Västerlandet och skildrade Västerlands övergrepp mot folken i Orienten. Han betecknade Asiens uppvaknande som ett Himalaja över det politiska flacklandet. Europa har ställt till med ett världskrig och sysslar nu med sitt eget återuppbyggande. Samtidigt bibehåller det dock sitt grepp över Orienten. Västerlandets regeringar se inte vikten av att Österns trångbudda folk få rätt till boplatser, och att åtnjuta politisk såväl som andlig frihet. Genom ett sammansmältande av väster- och österländsk anda kan västerlandet få del av den tillit till den moraliska ledningen, som är Österns bidrag till utvecklingen, inte bara en organisation av materiella krafter. (Jfr Elin Wagners artikel "Korset, Kismet och Karma" i n:r 52 av Tidevarvet 1926).

Om Europa inte avstår från sitt herravälde i Asien står katastrofen av ett raskrig förr eller senare för dörren. Istället för att Europas kolonisation av Asien, som innebär fattigdom och underkastelse för Asiens folk, skall fortsättas, måste en sammansmältning ske av Europas mäktigare materie med Asiens djupare anda.

(Forts. å sid. 6)

Äro Edra inkomster för stora?

Varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMENTFÖRENINGEN STOCKHOLM

Högre kurs i Franska språket

Samfundet Alliance Française och Stockholms Borgarskola.

För damer och herrar med tillräckliga förkunskaper i språket anordnas förmiddagskurser i franska av Stockholms Borgarskola 15 Jan.—31 Maj i följande läroämnen: Grammaire (M:lle Berg), Histoire de la Littérature (M:me Adner), Histoire de la Civilisation (M. Jarillon), Lecture expliquée (M:me Adner), Diction et Conversation (M:lle Philippe et M:lle Aubert), Composition (M:me Adner). Föreståndare: M:lle Signe Berg. Terminen börjar den 17 Jan. kl. 9 f. m. Anmälningar mottagas å Borgarskolans expedition, Brunnsgatan 13, 2 tr., varje helgfri dag kl. 10—5. Rektor personl. kl. 11,15—12,30 (Torsd. 11—11,45). Tel. 82 11, Norr 55 31 Klipp ut annonsen!

Vår rikshushållning.

Ingen skattehöjning. — Bilar, lotter och tobak få täcka bristen. — Sjukkasväsendet skall omorganiseras. — Lagstiftning om arbetsfred, riksdagens mest brännbara fråga. — Epidemisjukhusen kan bli förlösningshem. — Skolfrågan kommer. — Göteborgs och Ate-neums skolköksseminarier få leva. — Ingen civil pensionslag.

Statsverkspropositionen lades på tisdagen på kamrarnas bord. Utan att gå djupare in i några allmänna resonemang om regeringens finansplan, torde man dock kunna säga att den nya budgeten är uppgjord i sparsamhetens tecken, även om man måste taga hänsyn till att flera stora frågor hållits öppna och kalkylerna till följd av väntade regeringspropositioner kunna ändras. Det är ju möjligt att man vid en närmare granskning av detaljerna skulle komma till olika resultat om, över vilka områden sparsamheten främst bör gå ut.

Finansministern har icke behövt tillgripa en höjning av inkomst- och förmögenhetsskatten. Den sänkning av kaffetullen och sockerskatten, som den föregående regeringen lyckades genomföra har även fått förbliva orörd. Med utgångspunkt från nuvarande skatter säger sig finansministern emellertid komma fram till en budget, där inkomsterna med 11 miljoner skulle understiga utgifterna. För att få denna brist täckt har tillgripits tre olika utvägar, nämligen ökning av automobilskattemedlen, höjning av stämpeln på lottsedlar och en ökning av skatten på tobak.

Under femte huvudtiteln, anslagen till socialdepartementet, bebådas regeringsproposition med förslag till omorganisation av sjukkasväsendet. Det är hoppas, att denna fråga nu får sin lösning, då det är av mycket stor vikt för hela omorganisationen av socialförsäkringen att man har lämpliga lokalorgan att tillgå. Detta skulle härigenom bli möjligt och en god utgångspunkt kunna erhållas för förbättringar på moderskapsförsäkringsområde liksom på sjukvårdens område i övrigt.

Vidare kommer en viktig och brännbar fråga, nämligen frågan om obligatorisk skiljedom vid rättstvister, att föreläggas riksdagen. Att taga någon ställning till denna fråga innan man får se detaljerna är givetvis omöjligt och man får nöja sig med en förhoppning om att den må framläggas i sådant skick att den kan vinna anslutning. Det är dock en mycket betänklig sak, att icke den tillsatta delegationens arbete har hunnit slutföras så att det kunnat läggas till underlag.

ALMA AXELSSONS Förlösningshem,

Linnégatan 19, mottager inackord, även för längre tid. Tryggt o. egen. Välrek. Tel. 778 24.

Som väntat var har icke något förslag angående ny lösdrivarlag framlagts. Däremot har Kungl. Maj:t beslutat sig för en utvidgning och ombyggnad av Landskrona tvångsarbetsanstalt för kvinnor, vilket har möjliggjorts genom borttagande av en militärförläggning inom ifrågasatt område. Man får ju visserligen hoppas att den slutliga lösningen av lösdrivarproblemet kommer att medföra ännu mera genomgripande förändringar av våra tvångsarbetsanstalter, men i avvaktan härpå torde det vara nödvändigt att en ändring sker i de nuvarande förhållandena i Landskrona. De föreslagna förbättringarna ha också utgjort ett länge närt önskemål.

Man motser med tillfredsställelse den i statsverkspropositionen bebådade revisionen av arbetarskyddslagen i förhoppning om att den kommer att nära ansluta sig till socialstyrelsens förslag i frågan.

Ett mycket beaktansvärt uppslag ges under femte huvudtiteln, där socialministern föreslår att för andra sjukhusändamål utnyttja epidemisjukhusen, då dessa ej behövas för sitt ursprungliga ändamål. Han sträcker sig för övrigt så långt att det i viss utsträckning bör kunna ifrågakomma att epidemisjukhus, som befinnas för framtiden obehövliga för epidemivården användas för andra ändamål utan att uppbyret statsbidrag på den grund behöver återbäras. Dyligt medgivande skulle gälla t. ex. arbetshem, alkoholistanstalt, tuberkulosjukvårdsanstalt och eventuellt anstalt för annat ändamål för vars främjande statsmakterna framdeles kunna komma att bevilja statsbidrag. Genom detta sista öppnar sig möjligheter att kunna få använda vissa epidemisjukhus även till förlösningshem.

Under åttonde huvudtiteln, anslagen till ecklesiastikdepartementet, meddelas att tiden nu är inne att för riksdagen framlägga skolfrågan i viktiga och grundläggande delar. För denna oerhört viktiga fråga kommer

Rosstorps Pensionat och Vilohem

Hög och ren luft, lämpligt för konvalescenser. Moderna rum med kallt och varmt vatten m. m. Gott bord till moderata priser, även dietmat. Julgäster emottagas. Tel. Rönnig 2 58. Fru Anna Fahlström.

Det bästa småbrödet och kaffbrödet köper man i Majas Hembageri Bergsgatan 36, Stockholm Tel. Kungsh. 34 68 Grahamsbröd o. Wäfflor 10 proc. påbröd lämnas.

Olga Elmdahl Modemagasin Kungsgatan 53, Tel. 108 51 STOCKHOLM

Ännu ett yrkande på ny utredning i prostitutionstrågan.

I en artikel i Dagens Nyheter för den 8 jan. har hovrättsrådet Viktor Petrén uttalat sig i samma riktning — vilket ock påpekas — som Frisinnade Kvinnors V. U:s skrivelse, för vilken redogjordes i Tidevarvet nr 52. (Genom ett beklagligt förbi-seende stod i Tidevarvets översikt över den stora diskussionen i lösdri-varfrågan i nr 50 Bror Petrén istäl-let för Viktor Petrén).

Herr Petrén fiamhåller som sin mening, att en blott överarbetning av det föreliggande von Kochska förslaget, med bibehållande av dess grundprinciper, vore "synnerligen olyckligt". Han motiverar detta med att "frågans rationella lösning komme att äventyras", att förslaget byg-ger på frivillig medverkan från kom-munerna, som särskilt i små kommu-ner torde bli svår att uppbbringa samt att förslaget är "föiknippat med myc-ket stora ekonomiska betänkligheter."

Men som sitt "prætere a censeo" understryker och upprepar hr Petrén nödvändigheten av att prostitu-tionsföreteelsen avskiljes troligen att tillsättas ett särskilt ut-skott. Vad förslaget kommer att in-nehålla är ännu höljt i djupaste dun-ke.

Folkskollärarkårens lönefråga är ställd på framtiden, vilket också äro om det för vederbörande är mycket beklagligt, åtminstone delvis har sitt berättigande i en avvaktan på de stora skolfrågornas behandling. Även ur andra synpunkter torde det vara av en viss betydelse att frågan står öppen.

Ett synnerligen glädjande faktum är att ecklesiastikministern gått in för ett bibehållande av såväl Göteborgs som Ate-neums skolköksseminarier. Den disproportion, som finnes mellan tillgång och efterfrågan på skolköks-lärarinnor, föreslås i stället att regleras genom en tillfällig inskränkning av kurserna vid fackskolan i Uppsala. Detta måtte också givetvis vara en mycket bättre väg, då frågan på detta sätt kan under en övergångstid hål-las öppen. Ecklesiastikministerns motivering är i stort sett densamma som framfördes av kritiken mot den förra regeringens förslag att indraga dessa båda seminarier. Han anser bland annat, att då den utbildning, som meddelas vid dessa undervis-ningsanstalter kan göras fruktbarande även på andra områden, risken för överbefolkning på denna bana icke är så stor som på andra.

Under justitieministerns huvudtitel tilldrager sig det största intresset ett förslag till lag, som kommer att fö-reläggas riksdagen, nämligen om in-ternering av återfallsförbrytare. Den Petréniska motionen i steriliserings-frågan, som Tidevarvet flera gånger efterlyst, låter dock fortfarande vänta på sig.

Den civila pensionslagen kommer icke heller fram till behandling vid årets riksdag. Frågan om skillnaden mellan mäns och kvinnors pensio-nålder står således ännu oavgjord. Det förefaller dock berättigat, att den lägges upp i samband med dyrtidstill-läggens inarbetande i lönen, en fråga som ställes i utsikt till 1928 års riks-dag.

Den förra året mycket omdebatterade frågan om Serafimerlasarettet är åter uppskjuten.

Under försvarsministerns huvudtitel finna vi slutligen ett meddelande om att anslaget till frivilliga skytte-väsendet nedbringats. Detta är i och för sig glädjande, men med ännu större tillfredsställelse konstaterar man, att det är anslaget till ungdomens mellan 12—15 år skyttetävlingar och vapenövningar, som indragits. Regeringen har sålunda ställt sig fullständigt på samma ståndpunkt som riksdagen förut gjort genom indragning av skolungdomens obligatoriska vapenövningar.

Frimärks Thé

James Lundgren & Co.
Sveriges största och förnämsta Théfirma

Kontrollant:
Stadskemisten i Göteborg
G. Karl Almström
Fil. Dir.

från lösdriveri i vanlig mening. Han ställer sig alltså här i skarpaste motsats till "hela den åskådning och uppfattning av prostitutionen såsom en under särskild polistillsyn stående samhällsföreteelse som kommer till uttryck i det von Kochska förslaget", även om en skillnad mot den gamla lösdri-varlagen "ligger däri att de prostituerade i första hand skola göras till föremål för sociala hjälpåtgärder och endast i sista hand skola ädömas tvångsarbete. Enligt förslaget är det visserligen kvinnliga tillsyningsmän, som skola öva tillsyn över de prostituerade, men namnet gör föga till saken. Dessa tillsyningsmän skola stå under polischefens inseeend och torde, oavsett benämningen, komma att utgöra ett slags sedlighetspolis."

Med denna grundskilnad i åskådning mellan det föreliggande förslaget och oppositionen "vore det synnerligen att beklaga", fortsätter herr Petrén, "om ej en ny, av det föreliggande förslaget obunden, allsidig utredning av frågan i hela dess vidd, framför allt av prostitutionen, komme till stånd, i sistnämnda del naturligen under utsträckt medverkan av representanter för kvinnorna."

Det gäller att "gå till roten med det onda och söka få fram botemedel till dess undanrödjande i den mån det sig göra låter. Önskemål som härvid torde komma i betraktande äro bl. a. förbättrad avlöning åt de unga kvinnorna, förbättrade bostadsförhållanden, bättre uppfostran och ökad upplysning i sexuella sociala ting, utsträckt befogenhet för barnavårds- och hälsovårdsnämnder att ingripa mot sedeslöst levande ungdomar av båda könen intill uppnädd myndighetsålder m. m. Måhända kan därvid ock komma i betraktande sterilisering av psykiskt defekta — —"

Ändringar i strafflagen på samma sätt som Frisinnade Kvinnor föreslagit påyrkas även, samt ökat understöd till den frivilliga hjälpverksamheten.

Artikeln slutar med att peka på vikten av "stegrad ansvarskänsla i sexuella ting över huvudtaget."

Så långt hovrättsrådet Petrén. Då frågan emellertid åter aktualiserats, ger detta oss tillfälle att beriktiga en del missförstånd, som gjort sig gällande med anledning av att Tidevarvet ej tog upp flera punkter till be-mötande ur revisionssekreterare von Kochs inlägg i nr 52 för 1926. Vi inskränkte oss till att taga upp den punkt, som gällde prostitution-sfrågans princip och påpekade, att hr von Koch uppenbarligen för-biset ett av de mest vägande skälen mot hans förslag, nämligen att det skulle omfatta jämväl de halvrkes-prostituerade — vilka skäl framförts i Tidevarvet av doktorerna Kjellberg och Nilsson. De ha vidare med skärpa framförts av bland andra doktor Kjellberg i hennes inledningsför-ändring till den diskussion med Stock-holms socialdemokratiska kvinnoklub-bars styrelser, där även hr von Koch var inledare, samt av hovrättsrådet Viktor Petrén i D. N. för den 5 nov. 1926.

Vad emellertid de övriga punkterna beträffar kan hr von Kochs yttrande att Tidevarvets redogörelse "icke ger en i allo riktig bild av de fram-komna omdömena om förslaget" allt för lätt vändas om. Då hr von Koch t. ex. säger, att "15 länsstyrelser till-styrka således förslaget i allt väsentligt", gömmer uttrycket "i allt väsentligt" en på många punkter sakligt vä-gande kritik och ytterst betänksamma motiveringar för tillstyrkande.

Likaså ha Tidevarvets invändningar i kostnadsfrågan just med myc-ken skärpa upptagits i länsstyrelsernas betänkanden — särskilt Krono-bergs läns. Dels utgjorde den ekono-miska frågan en huvudinvändning i hovrättsrådet Viktor Petrén's — mot förslag och opposition i öv-rigt helt neutrala — tungt vägande artikel i Stockholms-Tidningen av den 21 okt. 1926.

Svenska Kvinnors Centralförbunds för Fysisk Kultur (S. K. C. F. K.)

Riksmöte i Stockholm

Söndagen den 23 januari 1927

Lokal: Whitlockska samskolans högtidssal, Eriksbergsg. 8 B.

Allmänheten inbjudes till följande diskussioner:

Kl. 2,30 e. m. 1. Lek- och idrottsplatsfrågan.

Inledare: Stadsträdgårdsmästaren i Stockholm, direktör M. Hammarberg, gymnastikdirektör Elin Johansson, Göteborg, gymnastikdirektör Ingrid Holm, Näås, arkitekt Torben Grut.

2. Pressen och idrotten.

Inledare: Gymnastikdirektör Karin Karling, Göteborg. Diskussionsinlägg av stadionchefen direktör Erik Bergvall, redaktör Torsten Tegnér m. fl.

ENTRÉ 50 öre

Främst inom den oberoende pressen står Nya Dagligt Allehanda

Alltid vaken, slagfärdig och intresseväckande. Snabbaste in- och utländska nyheter genom egna korrespondenter. Dagliga kulturartiklar under strecket av de yppersta författare. Leder det sakliga bekämpandet av socialdemokratien.

Specialiteter:

Argentarius' ekonomiska artiklar, i sin art de förnämsta i svenska pressen.
Den satiriska illustrerade artikeln i spetsen för varje nummer av N. D. A.
Avdelningen för kvinnan och hemmet, under redaktion av friherrinnan Annie Åkerhielm, fil. kand. Margareta von Zweibergk m. fl., ojämförligt överlägsna andra tidningars motsvarande avdelningar.
Den litteraturkritiska avdelningen under ledning av fil. dr. Knut Hagberg m. fl.

N. D. A. är sålunda en tidning för alla.

Dess program: Sann frihet för den enskilde, oberoende och försvar för fosterlandet, en från obehörigt inflytande fri svensk press.

Prenumerationspris för helt år kr. 36, halvt år kr. 20, kvartal kr. 10, månad kr. 3: 50. Prenumerera på och annonsera i

Nya Dagligt Allehanda

Den nya typen

som

Stockholms Dagblad

utgör

har slagit igenom

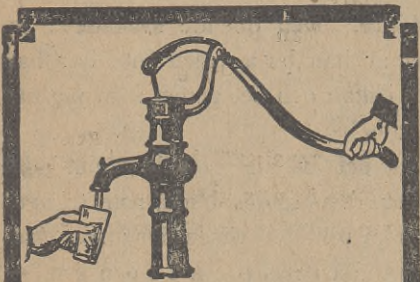
Enda dagliga tidning med familj- och societetsida

Krönikan av Bon Soir, Berco, Bes och Panza

Tag den på prov i jan.

2.75

per månad.

Måltidsdryck som hälsokur

erhåller man av Fruitsalt-Samarin; det ger en läskande och härlig kolsyredryck, som piggar upp aptiten och befordrar ämnesomsättningen, renar och uppfriskar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, utdrivar den skadliga urinsyran, gifter som måste rensas bort, varmed undanröjdes grundorsaken till dålig hälsa; hela organismen sättes i god form.

Drick därför dagligen Fruitsalt-Samarin. Pris pr fl. kr. 2.50; motsvarar 25 fl. mineralvatten. Erhålles å apotek, hos drog-, färghandl. m. fl. Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Lärarekallet.

I ett av de sista numren av det gamla året omtalade Tidevarvet att Sveriges folkskolläraryrke ingått till Kungl. Maj:ts med en skrivelse i lönefrågan som i mångt och mycket riktade sig emot folkskolläraryrkenas arbete och löner. Mycket tyder emellertid på, att denna åtgärd var vidtagen i ren desperation och i förfäran över att folkskolläraarnas lönefråga ytterligare skulle förhalas, vilket dock på intet vis försvarar folkskolläraarnas tilltag.

Lärarinnorna å sin sida bemötte skrivelsen i en inläga till Centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraforening, som behandlat frågan vid sitt nyligen avslutade års-sammanträde. Debatterna blevo både långa och heta, men den motivering, som bragtes för Sveriges folkskolläraforenings projekt om en klassificering av lärartjänsterna på folkskolestadiet — framfört i den ovan omtalade skrivelserna — var påfallande svag. Beträffande sådan uppdelning av tjänsterna mellan manliga och kvinnliga befattningshavare beslöt Centralstyrelsen slutligen att uttala "att införandet av ett klassificeringssystem av tjänsterna vid folkskolan efter varje tjänsts "olikartade arbetsuppgifter" skulle vara omöjligt att genomföra därest någon verklig värdering av de olika tjänsternas arbetstydgd och ansvar skulle läggas till grund för klassificeringen. Vidare skulle ett sådant system ytterligare uppskjuta hela lönefrågans lösning för nu oberäknlig tid och slutligen skulle det få de mest ödesdigra verkningar för kamratandan och enighetskänslan inom kåren".

Detta uttalande, som sålunda är ett tydligt och klart avståndstagande från de av folkskolläraforebundet anförda synpunkterna, beslöts med 13 röster mot 2. De 13 rösterna avgavs av de 6 kvinnliga samt 7 av de manliga ledamöterna i Centralstyrelsen.

Det är synnerligen glädjande att högsta ledningen inom folkskolläraforeningen intagit en sådan ståndpunkt och man har även grundad anledning att tro att största delen av även den manliga lärarkåren uti landet ställer sig bakom detta uttalande. Förespråkarna för en motsatt uppfattning torde som väl är kunnas räknas i minoritet.

Vår värld.

(Forts. fr. sid. 1)

Ytterligare beysning åt rasproblemet gav professor Nordenskjöld genom sitt föredrag om Rasproblemet och de vita folken. Prof. Nordenskjöld framhöll hur han alltid ansett den vita rasen som född till jordens behärska, tills Japans seger i rysk-japanska kriget visade att även motsatsen var möjlig. Uppfattningen om den vita rasens överlägsenhet kan inte utan vidare anses vara riktig. Våra framgångar i tekniskt avseende under de sista 200 åren visa bara vår olika inställning mot österlänningarna. Trots ordandet om bristen på verkliga ledare bland de färgade folken måste vi dock erkänna att de främsta representanterna för andlig utveckling kommit från Asiens folk. Vad som gör rasfrågan så ofantligt svårast är striden om världsmarknaden samt slutligen den obestämbara känsla av fientlighet raserna emellan, som kallas rasmotvilja. Rasmotviljan kan emellertid övervinnas, varpå finnas flera exempel. Och tron att kriget är den enda lösningen av frågan vem som skall få makten, är olycklig. Visserligen kunde nog västerlandet med teknikkens hjälp och full enighet och hänsynslöshet besegra de andra raserna. En sådan möjlighet som raskrig få vi dock inte tänka oss. Kina och Indien äro världens två fredligaste folk. Så vitt vi inte behandla dem som mindervärdiga eller lära upp dem massvis i modern krigsföring kunna vi således tacksamt konstatera, att ingen krigsfara hotar från dem. De måste dock tillerkännas rätt att invandra på hittills upptagna områden, och vi måste avstå från det allmänna föraktet som råder gentemot de färgade.

I sitt föredrag om befolkningens frågan och världens försörjningsmöjligheter framhöll professor Westin Silverstolpe slutligen, gentemot rädslan för de lägre rasernas överhandtagande, att ett enat Europa trots allt har möjlighet att med fred och kultur bibehålla herraväldet. En ny politik med internationellt samarbete i befolkningsfrågan är nödvändig för den internationella gemenskapen. Talaren gjorde ett positivt förslag: Fredspriset borde utdelas till ett internationellt institut för befolkningsfrågans ordnande. Säkerligen vore detta den mest fredsförande användningen av detta annars svårutdelade pris.

Striden om ekonomiskt övertag.

Vad angår den ekonomiska tävlan länderna emellan som orsak till krig och fientligheter belystes dessa frågor från flera håll. Sålunda påvisade dr. Sigurd Hansson att den gamla fruktade striden om råvarorna olja och kol kan anses avförd från diskussionen om fred mellan nationerna. Genom förbättrade metoder och användande av elektricitet har kolen inte längre den alltså betydelse som förr. Detta bevisas bl. a. av att den amerikanska kolproduktionen trots industriens utomordentliga blomstring minskats under senare år. Internationella syndikat göra kapitalen oberoende av statsgränserna vid framskaffandet av olja och kol. Oljans betydelse är troligen också överdriven. Orsakerna till krig äro i högre grad att söka på det psykologiska området än på det materiella.

Frihandel.

En sak som däremot är av den största betydelse för det vänskapliga förhållandet staterna emellan är frihandeln, vilket framgick starkast genom ett föredrag av redaktör Hjörne.

Frihandel bygger på uppfattningen att handel inte är krig utan en bytesprocess, att villkoret för vårt eget väl är att våra grannar inte lida nöd. Tron på att världens rikedom skulle vara oföränderlig och att varje fördel för det egna landet måste vinnas genom en motsvarande förlust för grannlandet är orimlig. Frågan om tullar rör sig inte bara om understöd för jordbruk

Extra inkomst — hemarbete

genom att i hemmen utföra stickarbeten för egen eller vår räkning på vår patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.

Säljes även med S. K. F. kullager. Levereras till svenska ståtliga institutioner.

Överbetala icke rätstickningsapparat med korta nålar då ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard till endast kr. 125:—, vilken kan kompl. med randapparat för avrig stickning. Nyhet: Are långstickmaskin. Naumanns världsberömda symaskiner med kullager. Begär prospekt.

NORDISKA TEXTILKOMPANIET
Vasaagatan 15—17, STOCKHOLM.

FLYTTNINGAR

Packningar och Emballeringar ombesörjas bäst och billigast av
FIRMA C. A. STOLPES EXPRESS- & FLYTTNINGSBYRÅ.

Artillerigatan 55, f. d. 39.

Tel. 731 12 & 731 54.

eller industri, om konsumtionskatter rör landets medborgare etc. Det är lika mycket fråga om rustning och krig staterna emellan, Red. Hjörne framhöll, hur Sverige för sin del vore vuxet att ta steget till frihandel fullt ut, även om det inte skedd absolut på en gång. Vår enhetliga befolkning, våra överlägsna arbetare, jordbrukare och ingenjörer, friheten från krigsskulder och vår trots allt inte föraktliga arbetsintensitet ge oss möjligheter till att självständigt bestämma vår ståndpunkt i detta hänseende.

Framgångar sådana som svenska Amerika linjens skapande ha vi ej tulla att tacka för, medan vår tändsticksindustri bara haft skada av tullen. Vad beträffar jordbruket har det fått en felaktig inställning att vänta av staten att den skall sörja för att det bär sig. Bördig jord kommer aldrig att sakna brukare. Den dåliga jorden har aldrig åtnjutit tullskyddet. Talaren påvisade den ringa vinst jordbruket haft av mjöltullen, vilken visserligen skapat en stark kvarnindustri, men en industri som gynnade den utländska spannmålen. Likaså hindrade majstullen fläskproduktionen. Danmarks jordbruk har i frihandels tecken visat ett uppsving utan motsycke i historien.

Om Sverige bestämde sig för frihandel skulle det bli ytterligare ett exempel för övriga stater att följa.

Demokratiens fördelar och faror för fredsrörelsen.

I ett föredrag med ovanstående titel klargjorde dr. Alf Ahlberg vilka krav den nya demokratin ställer på oss, när det gäller fredens bevarande.

Det märkligaste i vår tid är inte världskriget utan dess följd, nämligen att demokratin övergått från idé till verklighet. Den enda segern i kriget var demokratin. Men vi ha inte därmed utan vidare uppnått det tusenåriga riket. Demokratiens betydelse för freden ligger i öppen dag. Härskarnas lek med sina härar som med tennsoldater kommer inte längre i fråga. Tronföljdskrig äro en omöjlighet. Folket som bär tungan av kriget, har också att bestämma om det vill blöda och strida eller ej. Men demokratin kan också innebära faror för freden. Alla rörelser mot världsförbättring äro värdelösa om de inte äro mättade med ett idéinnehåll som ligger över naturens plan. Men demokratin kan inte sägas utan vidare innebära de etiska värdenas utveckling.

En orätt, som uttalas av tiotusenden röster är värre än den som säges av en. Tanke- och yttrandefrihet som köpts så dyrt och betalats med blod är inte tryggad genom demokratin i och för sig. I våra dagar straffar man inte med fängelse och bål. (Sic! Håller inte hela världen på att förvandlas till ett fängelse?) Men bojkotten, det tysta undertryckandet, den allmänna opinionen själv hota friheten att fritt säga sin mening som stryp- och polyparmer. Demokratin innebär också faran av det delade ansvaret. Den kan störta ett land i förhållanden för vilka en ensam ansvarskännande människa aldrig skulle ta ansvaret. Ett folk som beslutar om krig är som en stor jury som faller dödsdomar över tusenden av oskyldiga.

Demokratin kan också öva för-

Använd i
hushållet

MAGGI'S

Buljong-Tärningar

till förbättring av svaga soppor, såser, grönsaker o. s. v., upplösas dock förut i kokande vatten efter behov.

 Nu 5 öre.

tryck, så att ingen får bli den främste. Drivkrafterna i utvecklingen, de stora enskilda, förkrympas. Men demokratin måste vi räkna med antingen vi vilja eller inte. Den öppnar nya utvägar och resurser, som den är ensam om. Alla måste vi bidra till dess adlande, och ta de tunga uppgifter och krav som därigenom läggas på oss. Med öppna ögon och kallt huvud måste vi erkänna våra skyldigheter likaväl som våra rättigheter. Främst gäller detta om dem som framför andra skola påverka den allmänna opinionen, särskilt pressen.

Till den adlade demokratin hör också folkbildning i verklig mening, inte bara ett iproppande av kunskaper. "Känslan för det äkta och fullödiga i allt mänskligt arbete och förmågan att skilja det äkta från de falska." Om demokratin inte utan vidare är ett gott innebär den dock stora möjligheter som bara den kan förverkliga. Fredens vänner skola gå fram för en adlad demokrati.

Nya uppgifter för fredsorganisationerna.

Bland övriga föredrag märktes generaldirektör Örnés om den ekonomiska världskonferensen som skall hållas i Genève i maj detta år. Till detta hoppas vi få återkomma i samband med konferensen.

Fröken Mathilda Widegren gav en redogörelse för de nya arbetsätt och uppgifter som vänta fredsorganisationerna. Fröken Widegren framhöll vikten av att man studerar fredsarbetets framsteg i de olika länderna och därigenom stimuleras att själv föra arbetet vidare. För utbildning i internationellt fredsarbete finnas colles med teoretisk undervisning i England och Amerika, samt den internationella folkhögskolan i Helsingör. I Genève anordnas också kurser i sådant syfte. Emellertid krävas ytterligare utbildningsmöjligheter — ett internationellt universitet på politiskt fridlyst område har föreslagits av professor Barany i Upsala.

När fredsorganisationerna sända representanter till andra länder eller själva mottaga främlingar ökas också förutsättningarna för samförstånd. Genom vad som redan är gjort kan man ha hopp om att ännu mer måtte göras.

Tyvär är det av utrymmesskäl omöjligt att redogöra för alla uppsyningskursens värdefulla föredrag. De voro sju. C. H.